

ORIGINAL ARTICLE

Analysis of the Legal Effects of Incoterms 2020 on Facilitating International Trade: Challenges and Legal and Executive Requirements in Iran in Light of Compliance with International Standards

Rasoul Mehranpour¹, Hamid Hamidian²

1. M.Sc. Student in Private Law,
Department of Private Law, Faculty
of Humanities, Sabzevar University,
Sabzevar, Iran.

2. Assistant Professor, Department of
Private Law, Faculty of Law and
Political Science, University of
Mazandaran, Babolsar, Iran.

Correspondence:
Hamid Hamidian
Email: h.hamidian@umz.ac.ir

Received: 27/Jul/2024
Revised: 30/Aug/2025
Accepted: 09/Sep/2025
Published: 22/Sep/2025

How to cite:

Mehranpour, R.; Hamidian, H. (2024).
Analysis of the Legal Effects of Incoterms
2020 on Facilitating International Trade:
Challenges and Legal and Executive
Requirements in Iran in Light of
Compliance with International Standards,
Civil Law Knowledge, 14 (1), 63-80.
(DOI: [10.30473/clk.2025.75294.3402](https://doi.org/10.30473/clk.2025.75294.3402))

ABSTRACT

Incoterms are a vital tool for establishing transparency in the allocation of responsibilities, costs and risks associated with international trade. In particular, the 2020 version of Incoterms replaces the term “Delivered at Terminal” (DAT) with “Delivered at Place of Discharge” (DPU), providing a clearer framework for transport responsibilities. The amendments also provide more precise definitions of the roles of insurance and transport to ensure that the obligations of each party are clearly defined. The emphasis on the use of electronic documents to facilitate trade processes reflects the digital transformation in global trade and seeks to increase the efficiency and effectiveness of these processes. This research examines the impact of Incoterms 2020 on global trade, with a particular focus on Iran, and compares it with the challenges and approaches of other international legal systems. The findings show that the legal and commercial complexities in Iran require effective measures that are in line with domestic laws and existing logistics infrastructure. In addition, challenges arising from economic sanctions have affected the adoption and implementation of these international standards in Iran. The recommendations of this article include the creation of comprehensive training programs to help traders better understand Incoterms 2020, improving information exchange among various stakeholders, and upgrading transportation and logistics infrastructure to effectively respond to the requirements of international trade. Finally, if the principles of Incoterms 2020 are effectively implemented in the Iranian business environment, these standards have significant potential to strengthen international trade, improve operations, and reduce legal conflicts. This positive integration can contribute to Iran’s economic growth in the global market.

KEYWORDS

Incoterms 2020, Principles of International Trade, International Transportation, Commercial Risk Management, Iranian Trade Laws.

«مقاله پژوهشی»

تحلیل اثرات حقوقی اینکوترمز ۲۰۲۰ بر تسهیل تجارت بین‌المللی، چالش‌ها و الزامات قانونی و اجرایی در ایران

رسول مهران‌پور^۱، حمید حمیدیان^۲

چکیده

اینکوترمز ابزاری حیاتی برای برقراری شفافیت در تقسیم مسئولیت‌ها، هزینه‌ها و ریسک‌های مرتبط با تجارت بین‌المللی هستند. در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز به‌طور خاص، اصطلاح «تحويل در ترمینال» (DAT) با «تحويل در محل تخلیه» (DPU) جایگزین شده که چارچوب واضح‌تری برای مسئولیت‌های حمل‌ونقل فراهم می‌سازد. این اصلاحات همچنین تعاریف دقیق‌تری را درباره نقش‌ها در زمینه بیمه و حمل‌ونقل ارائه می‌دهند تا اطمینان حاصل شود که تعهدات هر طرف به‌طور واضح مشخص شده است. همچنین تأکید بر استفاده از اسناد الکترونیکی به‌منظور تسهیل فرایندهای تجاری نشان‌دهنده تحول دیجیتال در تجارت جهانی است و به دنبال افزایش کارایی و اثربخشی این جریانات می‌باشد. این تحقیق به بررسی تأثیر اینکوترمز ۲۰۲۰ بر تجارت جهانی با تمرکز ویژه بر ایران و مقایسه آن با چالش‌ها و رویکردهای سایر نظام‌های حقوقی بین‌المللی می‌پردازد. یافته‌ها نشان می‌دهند که پیچیدگی‌های حقوقی و تجاری در ایران نیازمند به‌کارگیری اقداماتی مؤثر و هماهنگ با قوانین داخلی و زیرساخت‌های حمل‌ونقلی موجود است. علاوه بر این، چالش‌های ناشی از تحریم‌های اقتصادی بر پذیرش و اجرای این استانداردهای بین‌المللی در ایران تأثیرگذار بوده است. پیشنهاد این مقاله شامل ایجاد برنامه‌های آموزشی جامع برای کمک به درک بهتر تجار از اینکوترمز ۲۰۲۰، بهبود تبادل اطلاعات میان ذینفعان مختلف و ارتقای زیرساخت‌های حمل‌ونقل به‌منظور پاسخگویی مؤثر به الزامات تجارت بین‌المللی می‌باشد. در نهایت، اگر اصول اینکوترمز ۲۰۲۰ به‌طریق مؤثر در محیط تجاری ایران به‌کار گرفته شوند، این استانداردها توان قابل توجهی برای تقویت تجارت بین‌المللی، بهبود عملیات و کاهش تعارضات حقوقی دارند. این ادغام مثبت می‌تواند به رشد اقتصادی ایران در بازار جهانی کمک کند.

واژه‌های کلیدی

اینکوترمز ۲۰۲۰، اصول تجارت بین‌المللی، حمل‌ونقل بین‌المللی، مدیریت ریسک تجاری، قوانین تجارت ایران.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی، گروه حقوق خصوصی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سبزوار، سبزوار، ایران.
۲. استادیار، گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه مازندران، بابل‌سر، ایران.

نویسنده مسئول:

حمید حمیدیان

رایانامه: h.hamidian@umz.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۸

تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۶/۳۱

استناد به این مقاله:

مهران‌پور، رسول؛ حمیدیان، حمید (۱۴۰۴). تحلیل اثرات حقوقی اینکوترمز ۲۰۲۰ بر تسهیل تجارت بین‌المللی، چالش‌ها و الزامات قانونی و اجرایی در ایران، دوفصلنامه علمی دانش حقوق مدنی، ۱۴ (۱)، ۸۰-۶۳.

(DOI: 10.30473/clk.2025.75294.3402)

مقدمه

اینکوترمز^۱ مجموعه‌ای از اصطلاحات استاندارد تجاری بین‌المللی است که توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی^۲ تدوین شده است. هدف اصلی این استانداردها، ارائه یک مرجع حقوقی و اجرایی برای تعیین مسئولیت‌ها، ریسک‌ها و هزینه‌های مرتبط با حمل‌ونقل و تحویل کالا میان خریداران و فروشندگان در معاملات بین‌المللی است. این الزامات به کاهش ابهام و ریسک‌های ناشی از عدم وضوح در قراردادهای کمک کرده و نقش مؤثری در پیشگیری از اختلافات تجاری ایفا می‌کنند. این اتاق علاوه بر اینکه به انتشار مقررات بین‌المللی مهم همانند اعتبارات اسنادی، اینکوترمز و ضمانت‌نامه‌های بانکی اقدام نموده، بلکه برخی معاملات تجاری و حتی برخی مواد قراردادی مهم را نیز از طریق انتشار فرمت بین‌المللی استانداردسازی نموده است (متولی، کافتری، ۱۴۰۲: ۶۰). از زمان تأسیس اینکوترمز در سال ۱۹۳۶ تا به امروز، چندین نسخه از این اصطلاحات با توجه به تحولات تجاری و نیازهای جدید به روزرسانی شده‌اند. به‌خصوص، نسخه ۲۰۲۰ این استاندارد تأکید ویژه‌ای بر حمل‌ونقل چندوجهی و استفاده از اسناد الکترونیکی دارد. همچنین، این نسخه سعی در ساده‌سازی و ارتقای شفافیت در مدیریت هزینه‌ها و ریسک‌ها دارد که موجب توافق‌های شفاف‌تر در قراردادهای جلوگیری از بروز اختلافات احتمالی می‌شود. اینکوترمز تأثیر قابل توجهی بر قراردادهای و تعاملات تجاری بین‌المللی دارد، چون با ایجاد یک زبان مشترک، به خریداران و فروشندگان اجازه می‌دهد تا با اطمینان بیشتری به انجام معاملات پرداخته و از حقوق متقابل یکدیگر حفاظت کنند. کاربردش در مورد تجارت کالاها می‌باشد؛ یعنی قراردادهایی که کالا با آنها از مرز دولتی عبور می‌کند. با این حال، از مفاهیم اینکوترمز مشخص است که می‌توان از آنها در ترافیک داخلی نیز استفاده کرد (Fišer-Šobot, 2021: 39). این معیارها تعهدات و مسئولیت‌ها را به روشنی معین می‌کنند که به تحت پوشش قرار دادن حقوق طرفین کمک می‌کند.

در نظام حقوقی ایران، با وجود اینکه استفاده از اینکوترمز به‌طور رسمی در قوانین موجود نیست، این اصطلاحات به‌عنوان یکی از استانداردهای مورد قبول در تجارت داخلی و بین‌المللی شناخته شده‌اند. حقوق تجارت بین‌الملل شامل آن دسته از مباحثی است که دارای ماهیت حقوق خصوصی است و در نتیجه شامل مباحث با ماهیت حقوق عمومی نمی‌باشد (شیروی، ۱۳۹۲: ۲۱). با این حال، عدم پذیرش رسمی می‌تواند ابهاماتی در تفسیر و اجرای تعهدات ایجاد کند. مواعی از قبیل فقدان تشریح مناسب در قوانین داخلی و عدم استفاده گسترده از این استانداردها، چالش‌های عمده‌ای برای پیاده‌سازی مؤثر اینکوترمز در ایران به‌وجود آورده است. شرکت‌های تجاری در ایران ممکن است با مسائل مختلفی در اجرای عملی اینکوترمز ۲۰۲۰ روبه‌رو شوند، از جمله عدم آگاهی کافی نسبت به جزئیات این استاندارد و چالش‌های فنی مرتبط با روش‌های حمل و نقل الکترونیکی. برای بهبود وضعیت اجرایی اینکوترمز در ایران، نیاز به تبیین قانونی دقیق این اصطلاحات و شفاف‌سازی الزامات اجرایی آنها احساس می‌شود.

این مقاله به بررسی ابعاد حقوقی و تجاری اینکوترمز و چالش‌های پیاده‌سازی آن در ایران می‌پردازد. سؤالات اصلی که به تحلیل این موضوع کمک می‌کنند این است که اولاً اینکوترمز چیست و هدف از انتشار این اصطلاحات توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی چیست؟ در ثانی تغییرات نسخه اینکوترمز ۲۰۲۰ با سایر نسخه‌های قبلی در چه مؤلفه‌هایی است؟ همچنین در این پژوهش بررسی می‌شود که نحوه تأثیرگذاری اینکوترمز بر قراردادهای و تعاملات تجاری بین‌المللی به چه صورت می‌باشد؟ چگونه اینکوترمز حقوق متقابل طرفین را در یک معامله تجاری محفوظ می‌دارد؟ در بخش‌های بعدی این پژوهش بررسی می‌شود که موانع قانونی پیش روی پیاده‌سازی اینکوترمز در نظام حقوقی ایران چیست؟ کسب‌وکارهای تجاری با چه مسائل و مشکلاتی در اجرای عملی اینکوترمز ۲۰۲۰ روبه‌رو هستند؟

– تعریف نقطه انتقال ریسک

یکی از ویژگی‌های مهم اینکوترمز، مشخص کردن دقیق نقطه انتقال ریسک از فروشنده به خریدار است. به عنوان مثال، در اصطلاح اف‌اوبی^۱، مسئولیت و ریسک فروشنده تا لحظه‌ای که کالا از لبه کشتی عبور کند، ادامه دارد و پس از آن، ریسک بر عهده خریدار قرار می‌گیرد.

– تسهیل تجارت بین‌المللی

اینکوترمز به عنوان یک زبان مشترک جهانی عمل کرده و با کاهش سوء تفاهم‌ها و اختلافات ناشی از تفاوت‌های حقوقی، فرهنگی و تجاری، به روان‌تر شدن فرایندهای تجارت بین‌المللی کمک می‌کند.

– استاندارد جهانی

اینکوترمز به عنوان یک استاندارد بین‌المللی شناخته شده، در تمامی کشورها و صنایع قابل استفاده است و به طور منظم با تغییرات در بازارهای جهانی و روش‌های حمل‌ونقل به‌روزرسانی می‌شود.

۱. ماهیت حقوقی

اینکوترمز به طور ذاتی الزام قانونی ندارد، بلکه به عنوان یک ابزار قراردادی عمل می‌کند که استفاده از آن به توافق طرفین قرارداد بستگی دارد. طرفین می‌توانند اصطلاحات مورد نظر خود را از این مجموعه انتخاب کرده و در متن قرارداد خود بگنجانند. در نهایت، ماهیت اینکوترمز در ارائه شفافیت، تسهیل و کاهش ریسک‌ها و اختلافات در معاملات تجاری بین‌المللی نهفته است. این ابزار، به‌ویژه در دنیای پیچیده و پویای تجارت جهانی امروز، نقش کلیدی در ایجاد روابط تجاری پایدار و قابل اعتماد ایفا می‌کند. علاوه بر تعیین زمان و شرایطی که مسئولیت‌ها و ریسک‌های مربوط به کالای مورد معامله بین خریدار و فروشنده منتقل می‌شود، غریبه بودن خریدار و فروشنده، تفاوت در واحدهای پولی مورد استفاده، تفاوت در قوانین حقوقی کشورهای مختلف و وجود زبان‌های مختلف، انتقال کالاها و خدمات و بهای آنها

چه موارد حقوقی برای پذیرش و اجرای اینکوترمز در ایران لازم است؟ در نهایت چه راهکارهایی برای بهبود وضعیت اجرایی اینکوترمز در ایران می‌تواند مؤثر باشد؟

اینکوترمز

اینکوترمز مجموعه‌ای از اصطلاحات استاندارد تجاری بین‌المللی است که توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی طراحی شده تا چارچوبی شفاف برای تعیین وظایف، مسئولیت‌ها و ریسک‌های مرتبط با معاملات تجاری بین‌المللی ارائه دهد. این اصطلاحات به عنوان یک زبان مشترک جهانی عمل کرده و هدف آنها مدیریت روشن فرایندهای حمل‌ونقل و تحویل کالا است. کاربرد اصلی اینکوترمز شامل شفاف‌سازی وظایف مرتبط با حمل‌ونقل، هزینه‌ها و انتقال ریسک‌ها میان فروشنده و خریدار است. نخستین نسخه اینکوترمز در سال ۱۹۳۶ منتشر شده و جدیدترین نسخه؛ یعنی اینکوترمز ۲۰۲۰، به‌روزرسانی‌هایی را شامل می‌شود که با نیازهای مدرن تجارت انطباق بیشتری دارد. اینکوترمز به عنوان ابزاری حیاتی برای کاهش اختلافات حقوقی و اقتصادی در قراردادهای تجاری بین‌المللی شناخته می‌شود و به تمامی بازیگران تجاری کمک می‌کند تا معاملات خود را بهینه‌تر انجام دهند. نقش حقوقی اینکوترمز با تسهیل تفاسیر حقوقی و قضایی مرتبط با اختلافات تجاری بسیار برجسته است و این استاندارد جهانی به ساده‌تر و سریع‌تر شدن فرایند تجارت بین‌المللی کمک می‌کند. علل پیدایش اینکوترمز ۲۰۲۰ را می‌توان به چند عامل زیر نسبت داد:

– تقسیم مسئولیت‌ها

اینکوترمز به وضوح وظایف و مسئولیت‌های فروشنده و خریدار را در زمینه‌های مختلفی مانند حمل‌ونقل، بیمه، پرداخت هزینه‌ها، ترخیص گمرکی و تحویل کالا مشخص می‌کند. این تقسیم‌بندی، آگاهی طرفین از تعهدات خود را افزایش داده و از بروز سوء تفاهم‌ها جلوگیری می‌کند.

۲- حذف اصطلاح دی‌ای‌تی و جایگزینی با دی‌پی‌یو

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، اصطلاح دی‌ای‌تی حذف و با اصطلاح دی‌پی‌یو جایگزین شد. در نسخه‌های قبلی، دی‌ای‌تی به معنای تحویل کالا در یک ترمینال خاص بود، در حالی که در دی‌پی‌یو، فروشنده باید کالا را در هر مکان مشخص شده توسط طرفین تحویل دهد. یکی از تفاوت‌های مهم این دو اصطلاح، مسئولیت تخلیه کالا در دی‌پی‌یو است که فروشنده باید علاوه بر حمل، کالا را از وسیله حمل‌ونقل تخلیه کند. این تغییر به شفافیت و انعطاف‌پذیری بیشتر در فرایند تحویل کالا کمک می‌کند. دی‌پی‌یو امکان تحویل کالا در مکان‌های مختلف را فراهم می‌آورد و محدودیت‌های دی‌ای‌تی را برطرف می‌کند.

۲- شفافیت بیشتر در گروه‌های اینکوترمز ۲۰۲۰

در این بخش به بیان برخی مؤلفه‌های نوین در اینکوترمز ۲۰۲۰ می‌پردازیم که سابقاً وجود نداشت و رویکرد نوینی در شفاف‌سازی مسئولیت‌ها و وظایف طرفین در هر اصطلاح اینکوترمز ۲۰۲۰ می‌باشد.

الف) اصلاح وظایف خریدار و فروشنده در گروه F و C

در نسخه ۲۰۲۰، گروه‌های F و C با هدف تفکیک دقیق‌تر وظایف فروشنده و خریدار اصلاح شدند. گروه F شامل اصطلاحاتی است که فروشنده مسئول تحویل کالا به حمل‌کننده تعیین شده توسط خریدار است، مانند افس‌ای‌و گروه C شامل اصطلاحاتی است که فروشنده مسئولیت سازمان‌دهی حمل‌ونقل کالا را بر عهده دارد، اما ریسک از نقطه مشخصی به خریدار منتقل می‌شود، مانند سی‌ای‌اف. دی‌پی‌یو به‌عنوان جایگزین دی‌ای‌تی، نشان‌دهنده تغییر به سمت شفافیت و کارایی بیشتر در تحویل کالا است. ثبات گروه‌های D و تفکیک دقیق‌تر

را به فرایندهای دشوار و پیچیده‌ای تبدیل می‌کند. (Doğan, 2020: 318)

۲. سیر تحول موضوعی و تاریخی و علل ظهور

نخستین نسخه این مجموعه در سال ۱۹۳۶ منتشر شد. این نسخه شامل هفت اصطلاح اصلی بود که عمدتاً وظایف خریدار و فروشنده در حمل‌ونقل دریایی را پوشش می‌داد. هدف اصلی اینکوترمز تعیین نقطه انتقال ریسک، تقسیم هزینه‌ها و مشخص کردن تعهدات طرفین قرارداد در فرایند حمل‌ونقل کالا بود. با گسترش تجارت بین‌المللی و تغییر در شیوه‌های حمل‌ونقل (مانند حمل‌ونقل هوایی، ریلی و چندوجهی)، نیاز به بازبینی و به‌روزرسانی مداوم اینکوترمز احساس شد. اولین بازنگری این مجموعه در سال ۱۹۵۳ صورت گرفت. در دهه‌های بعد، با انتشار نسخه‌های جدید در سال‌های ۱۹۶۷، ۱۹۷۶، ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، تغییرات متعددی اعمال شد تا اینکوترمز بتواند با نیازهای جدید تجاری و تکنولوژی‌های پیشرفته سازگار شود. به‌عنوان مثال، در نسخه ۱۹۶۷، اصطلاحات دی‌ای‌اف^۱ و دی‌پی‌ی^۲ به‌منظور پوشش شرایط خاص‌تر حمل‌ونقل و تحویل کالا به مجموعه افزوده شدند. همچنین، نسخه ۱۹۹۰ با تمرکز بر شفافیت در تقسیم وظایف و هزینه‌ها، گامی مؤثر در تسهیل استفاده از این اصطلاحات برداشت. در نسخه‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰، تغییرات اساسی در راستای ساده‌سازی و انعطاف‌پذیری بیشتر ایجاد شد. تغییر عبارت تحویل در ترمینال به تحویل در هر مکان، تغییر بیمه در سی‌ای‌پی^۳ و سی‌ای‌اف^۴ روشن ساختن هزینه‌های گمرکی و ترخیص، بارنامه و بایسته‌های امنیتی برخی از مبانی متفاوت مسئولیت در اینکوترمز ۲۰۲۰ نسبت به سلف خود در سال ۲۰۱۰ است (وشاق، زارع، ۱۳۹۹: ۲۰۱). در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، از مهم‌ترین تغییرات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

4. Cost, Insurance and Freight (CIF)
5. Free Carrier (FCA)

1. Delivered at Frontier (DAF)
2. Delivered Duty Paid (DDP)
3. Carriage and Insurance Paid to (CIP)

د) افزایش پرداختی‌ها در اینکوترمز ۲۰۲۰

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، توجه ویژه‌ای به شفاف‌سازی هزینه‌ها و پرداخت‌های اضافی در فرایندهای تجاری بین‌المللی صورت گرفته است؛ به‌ویژه در اصطلاحاتی مانند سی‌آی‌اف، مسئولیت فروشنده به‌طور دقیق‌تری مشخص شده است. خریداران و فروشندگان مسئول هزینه‌های زیر هستند: هزینه‌های گمرکی صادرات، حمل و نقل داخلی، هزینه‌های محلی صادرات، بارگیری کانتینر به عرشه کشتی، هزینه حمل و نقل، هزینه‌های محلی واردات، هزینه‌های محلی بندر مقصد، هزینه تخلیه کشتی در بندر مقصد، حمل و نقل داخلی از بندر تخلیه به مقصد مشخص شده، بیمه، هزینه‌های گمرکی واردات و مالیات‌های گمرکی (Catuk, 2022: 646).

۳. عینی‌تر شدن مسئولیت‌ها

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، تغییرات قابل توجهی در مسئولیت‌های مربوط به ترخیص گمرک و هزینه‌های مرتبط با آن صورت گرفته است. این اصلاحات به شفاف‌سازی دقیق‌تر فرایند ترخیص گمرکی و مسئولیت‌های طرفین در شرایط خاص کمک می‌کند. ملاحظات فرستنده این است که فروشنده مسئولیت صادرات و خریدار مسئول واردات باشد، در صورتی که این امر در مورد کالا صدق کند، این مسئولیت‌ها ممکن است شامل خطرات، هزینه‌های بیمه، حمل و نقل دریایی و شرایط جدید باشد (Istiyanto, Soimun, Navianti, Rupaka, Sadri, 2022: 38). در اینجا، دو اصطلاح مهم افس‌ای و ای‌ایکس‌دبلیو‌مورد توجه قرار گرفته‌اند که هر کدام به‌طور جداگانه به مسائل ترخیص گمرک پرداخته‌اند.

الف) اصلاحات در اصطلاح افس‌ای

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، در افس‌ای مسئولیت فروشنده در قبال ترخیص گمرک به‌طور دقیق‌تر مشخص شده است.

گروه‌های F و C، فرایندهای تجاری را ساده‌تر کرده و از سوءتفاهم‌ها جلوگیری می‌کند.

ب) تعیین میزان پوشش بیمه در سی‌آی‌اف

در سی‌آی‌اف، فروشنده مسئولیت خرید بیمه برای کالا را بر عهده دارد. در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، مشخص شده است که مقدار پوشش بیمه‌ای که فروشنده باید تهیه کند، باید حداقل ۱۱۰٪ از ارزش کالا را پوشش دهد. این اصلاحات به‌ویژه به نفع خریدار است؛ زیرا اطمینان حاصل می‌شود که بیمه‌ای که فروشنده خریداری می‌کند، پوشش کافی برای کالا در برابر خطرات مختلف حمل‌ونقل فراهم می‌آورد. آشنایی کارشناسان بیمه با سازوکار کلی تجارت بین‌المللی و مقررات و قواعد حاکم بر مبادلات تجاری نظیر کنوانسیون فروش بین‌المللی کالا، اینکوترمز و قوانین حاکم بر قرارداد و همچنین مطالعه موردی چندین پرونده واقعی، دیدگاه روشنی برای تصمیم‌گیری در خصوص موارد مشابه با موضوع انتقال ریسک ایجاد می‌نماید (بابائی، حاجی علی اکبری، لطفی‌زاده، فرهنگیان، ۱۴۰۲: ۱۱۲).

ج) تعیین حدود مسئولیت فروشنده بابت هزینه

حمل در سی‌اف‌آر

در سی‌اف‌آر، فروشنده مسئولیت هزینه‌های حمل کالا به بندر مقصد را بر عهده دارد، اما هیچ مسئولیتی در قبال بیمه کالا ندارد. در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، مسئولیت‌های فروشنده در خصوص حمل کالا به‌طور شفاف‌تری تعریف شده است. در این نسخه، مسئولیت فروشنده تنها به هزینه‌های حمل‌ونقل محدود شده است و هیچ مسئولیتی در زمینه بیمه کالا ندارد. هدف از این تغییر، تسهیل برای طرف فروشنده و خریدار است تا بتوانند یک لیست هزینه‌ای واحد داشته باشند؛ به گونه‌ای که طرفین بتوانند تمامی هزینه‌هایی را که بر اساس قاعده اینکوترمز در یک معامله خاص و مشخص به آنها تعلق دارد، در یک بند واحد قرار دهند (Huaman, 2020: 114).

۵. تاکید بر حمل و نقل مرکب^۱

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز، اصلاحات جدیدی برای حمل و نقل مرکب اضافه شده است که به ویژه به استفاده از چندین وسیله حمل و نقل در یک قرارداد اشاره دارد. اصطلاحات جدید مانند افسی‌ای برای تقسیم مسئولیت‌ها و ریسک‌ها در مراحل مختلف حمل و نقل طراحی شده‌اند. در این سیستم، مسئولیت فروشنده پس از تحویل کالا به حمل‌کننده در محل معین پایان می‌یابد و ریسک به خریدار منتقل می‌شود. همچنین، اصطلاحات سی‌پی‌تی^۲ و سی‌آی‌پی برای مدیریت هزینه‌های حمل و بیمه در حمل و نقل مرکب معرفی شده‌اند. اصطلاحات ای‌ایکس‌دبلیو، افسی‌ای، سی‌پی‌تی، سی‌آی‌پی، دی‌ای‌پی، دی‌پی‌یو و دی‌دی‌پی را می‌توان به صورت حمل و نقل مرکب استفاده کرد و باید آنها را از اصطلاحات اف‌ای‌اس، اف‌اوبی، سی‌اف‌آر، سی‌آی‌اف، که اساساً برای حمل و نقل مرکب مناسب نیستند، متمایز کرد (Amiri, 2023: 307).

۶. تغییرات در چگونگی انتقال ریسک

در نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز تغییرات مهمی در نحوه انتقال ریسک بین فروشنده و خریدار ایجاد شده است. اصلاحات در اصطلاحات حمل و نقل مانند اف‌اوبی و سی‌اف‌آر باعث ایجاد تفکیک‌های دقیق‌تر در زمان انتقال ریسک و مسئولیت‌ها می‌شود. در اف‌اوبی، ریسک از فروشنده به خریدار پس از بارگیری کالا روی کشتی منتقل می‌شود. همچنین، در سی‌اف‌آر مسئولیت فروشنده تنها تا زمان حمل کالا به بندر مقصد است و بعد از آن ریسک به خریدار منتقل می‌شود. این تغییرات برای کاهش ابهام‌ها و سوء تفاهم‌ها در انتقال ریسک‌ها طراحی شده‌اند.

۷. ساده‌سازی فرایندهای تجاری

نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز با هدف ساده‌سازی فرایندهای تجاری بین‌المللی، پیچیدگی‌های نسخه‌های قبلی را کاهش داده است. این اصلاحات به تجار اجازه می‌دهند که شرایط

طبق این اصطلاح، اگر فروشنده کالا را در محل خود به حمل‌کننده تحویل دهد، باید اسناد حمل را به خریدار منتقل کند تا خریدار بتواند کالا را از گمرک ترخیص کند. پیش از این، مسئولیت فروشنده برای ترخیص گمرک و هزینه‌های مرتبط در شرایط افسی‌ای به طور دقیق‌تری بیان نشده بود. در نسخه ۲۰۲۰، با شفاف‌سازی این موضوع، به فروشنده و خریدار کمک می‌شود تا از مسئولیت‌ها و هزینه‌های گمرکی آگاه شوند.

ب) اصلاحات در اصطلاح ای‌ایکس‌دبلیو

در ای‌ایکس‌دبلیو، که یکی از اصطلاحات پرکاربرد است، تغییرات بیشتری در زمینه مسئولیت‌های ترخیص گمرک و هزینه‌های مرتبط ایجاد شده است. در این اصطلاح، فروشنده تنها مسئول تحویل کالا در محل خود است و هیچ مسئولیتی برای ترخیص گمرک و هزینه‌های مربوط به آن ندارد. در نسخه ۲۰۲۰، این مسئله به طور واضح‌تر بیان شده است که هزینه‌های گمرکی باید توسط خریدار پرداخت شود. این شفاف‌سازی برای خریدار مهم است تا مطمئن شود تمامی هزینه‌ها و مسئولیت‌ها برای ترخیص گمرک به عهده او است.

۴. پشتیبانی از اسناد الکترونیکی

نسخه ۲۰۲۰ اینکوترمز به طور رسمی استفاده از اسناد الکترونیکی را در فرایندهای تجاری بین‌المللی پشتیبانی می‌کند. این تغییر در پاسخ به پیشرفت‌های فناوری و نیاز به تسهیل فرایندها انجام شده است. پیش از این، اسناد حمل و نقل باید به صورت کاغذی ارائه می‌شدند که باعث هزینه و تأخیر می‌شد. اکنون طرفین قرارداد می‌توانند از اسناد الکترونیکی برای انتقال مالکیت کالا و تشریفات گمرکی استفاده کنند. این تغییر نه تنها هزینه‌ها و زمان را کاهش می‌دهد، بلکه از نظر زیست‌محیطی نیز مفید است.

3. Delivered at Place (DAP)
4. Free Alongside Ship (FAS)

1. Multimodal Transportation
2. Carriage Paid To (CPT)

قراردادهای خود را به راحتی مطابق با نیازهای جهانی تنظیم کنند. هدف اصلی کاهش ابهام و تسهیل معاملات است. هر موضوعی که توسط اصطلاحات اینکوترمز مشخص نیست باید در قرارداد فروش گنجانده شود تا ابهامات برطرف شود و سایر مواردی که در قوانین پوشش داده نشده‌اند باید در قرارداد فروش مشخص شوند (Aksöl, 2021: 222).

اثرات حقوقی اینکوترمز ۲۰۲۰ بر تجارت بین‌المللی

اینکوترمز تأثیر چشمگیری در تسهیل قراردادها و تعاملات تجاری بین‌المللی دارند. در این بخش به اثرات حقوقی اینکوترمز ۲۰۲۰ بر تجارت بین‌الملل و طرق حفظ حقوق طرفین قرارداد تجاری در اینکوترمز ۲۰۲۰ می‌پردازیم.

۱. تسهیل تجارت بین‌المللی

طبق اسناد ارائه شده توسط اتاق بازرگانی بین‌الملل، تأثیر اینکوترمز بر قراردادها و تعاملات تجاری در چندین وجه قابل مشاهده است:

- تعیین مسئولیت‌ها و تعهدات طرفین قرارداد

تعیین مسئولیت‌ها و تعهدات طرفین قرارداد در اینکوترمز به وضوح مشخص می‌شود. این تعهدات متضمن تهیه کالا و خدمات، سیاهه بازرگانی، هرگونه مدرک مطابقت دیگر، اخذ پروانه‌های صدور یا مجوزهای رسمی، انجام تشریفات و امور گمرکی با پرداخت حقوق و عوارض و مالیات متعلقه است (داوری، ۱۳۹۵: ۱). هزینه‌های حمل و نقل، بیمه و هزینه‌های گمرکی که باید توسط هر طرف پرداخت شوند نیز طبق شرایط اینکوترمز تعیین می‌شود. علاوه بر این، ریسک‌های ناشی از آسیب یا فقدان کالا در طول حمل و نقل نیز مشخص می‌شود. این موارد از بروز اختلافات احتمالی میان طرفین جلوگیری می‌کند.

- کاهش عدم قطعیت‌ها و اختلافات حقوقی

کاهش عدم قطعیت‌ها و اختلافات حقوقی یکی از مزایای

کلیدی اینکوترمز در تجارت بین‌المللی است. تفاوت‌های حقوقی و فرهنگی ممکن است منجر به سوءتفاهم‌ها و اختلافات در شرایط قرارداد شود، اما اینکوترمز با ایجاد یک زبان مشترک، تفسیر یکسان و توافق دقیق‌تری را ممکن می‌سازد. این اصطلاحات به‌طور روشن مسئولیت‌ها و نقطه انتقال ریسک‌ها را مشخص کرده و از بروز اختلافات جلوگیری می‌کنند. استفاده از اینکوترمز همچنین موجب کاهش نیاز به توضیحات اضافی و تسریع در مذاکرات و اجرای قرارداد می‌شود.

- تسهیل فرایند مذاکرات

تسهیل فرایند مذاکرات یکی از مزایای کلیدی اینکوترمز در تجارت بین‌المللی است. استفاده از اصطلاحات استاندارد مانند اف‌اوبی یا سی‌آی‌اف به‌طور خودکار مسئولیت‌ها را بین فروشنده و خریدار تعیین می‌کند و از بحث و گفت‌وگوهای اضافی جلوگیری می‌کند. برای مثال، در اف‌اوبی، مسئولیت حمل کالا تا لحظه بارگیری بر عهده فروشنده است، اما در سی‌آی‌اف، فروشنده علاوه بر حمل، مسئول بیمه کالا نیز هست. این شفافیت موجب صرفه‌جویی در زمان و هزینه‌های مذاکرات و کاهش پیچیدگی‌های تجاری می‌شود. به‌طور کلی، اینکوترمز به تسریع و تسهیل مذاکرات، کاهش هزینه‌های اداری و حقوقی و افزایش اطمینان در توافقات کمک می‌کند.

- انعطاف‌پذیری برای شرایط خاص

انعطاف‌پذیری در اینکوترمز ۲۰۲۰ به طرفین قرارداد این امکان را می‌دهد که شرایط خاص و نیازهای ویژه خود را در نظر بگیرند. این استانداردها به‌طور کلی برای تقسیم مسئولیت‌ها، هزینه‌ها و ریسک‌ها طراحی شده‌اند، اما طرفین می‌توانند آنها را بر اساس نیازهای خاص قرارداد تنظیم کنند. به عنوان مثال، ممکن است طرفین بخواهند هزینه‌های حمل و نقل یا بیمه را برای کالای خاص یا مقصد معین تغییر دهند. این انعطاف‌پذیری در تجارت‌های پیچیده و بین‌المللی که با چالش‌ها و شرایط خاص روبه‌رو هستند، اهمیت دارد.

-ایجاد اطمینان برای خریداران و فروشندگان

اینکوترمز با تعیین دقیق مسئولیت‌ها و تعهدات، اطمینان را برای خریداران و فروشندگان ایجاد می‌کند و از بروز ابهام و سوءتفاهم‌های ممکن جلوگیری می‌کند. برای فروشنده، اینکوترمز مشخص می‌کند که مسئولیت‌ها از جمله تحویل کالا و حمل‌ونقل باید در چه زمانی انجام شود و چه زمانی ریسک‌ها به خریدار منتقل می‌شود. برای خریدار، مشخص می‌کند که در چه زمانی و کجا مسئولیت پذیرش کالا و پرداخت هزینه‌ها بر عهده‌اش خواهد بود. این شفافیت خطرات حقوقی و مالی را کاهش می‌دهد و از بروز اختلافات جلوگیری می‌کند.

-تسهیل روند پرداخت و اسناد

اینکوترمز با تعیین روش‌های دقیق تحویل کالا و اسناد مرتبط، فرایند پرداخت و مدیریت اسناد در تجارت بین‌المللی را تسهیل می‌کند. این امر از بروز مشکلات اسنادی و تأخیرهای پرداخت جلوگیری کرده و به تجار اطمینان می‌دهد که فرایندهای مالی به درستی انجام می‌شود. برای مثال، در شرایط سی‌آی‌اف، فروشنده باید بیمه کالا و مستندات مربوط به آن را به خریدار تحویل دهد که برای دریافت پرداخت ضروری است. این اسناد، شرایط توافق‌شده را تأیید کرده و به خریدار اطمینان می‌دهند که کالا بیمه شده است. این فرایند شفاف و استاندارد، از بروز مشکلات حقوقی و مالی و تأخیر در ترخیص کالا جلوگیری می‌کند.

-تشویق به همکاری بین‌المللی

اینکوترمز به عنوان استاندارد جهانی به تسهیل تجارت بین‌المللی کمک می‌کند و با رعایت اصول مشترک، موانع تجاری را کاهش می‌دهد. استفاده از این اصطلاحات تفاوت‌های قانونی و فرهنگی را که ممکن است باعث پیچیدگی در قراردادهای شود، به حداقل می‌رساند. این استانداردسازی فرایندهای تجاری را ساده‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر کرده و باعث افزایش حجم تجارت بین کشورها می‌شود. با پذیرش گسترده اینکوترمز، کشورهای مختلف می‌توانند بدون نگرانی از مشکلات حقوقی با یکدیگر همکاری کنند.

-مدیریت ریسک در حمل و نقل

اینکوترمز به‌طور دقیق ریسک‌ها را در فرایند حمل و نقل تقسیم می‌کند تا مسئولیت‌ها بین فروشنده و خریدار به وضوح مشخص شود. در اصطلاحاتی مانند اف‌اوبی و سی‌آی‌اف، زمان انتقال مسئولیت ریسک‌ها به‌طور دقیق تعریف شده است. به‌عنوان مثال، در اف‌اوبی، ریسک از زمانی به خریدار منتقل می‌شود که کالا بر روی کشتی بارگیری شود، در حالی که در سی‌آی‌اف، فروشنده مسئول بیمه کالا تا تحویل آن به مقصد است. با این حال در اف‌اوبی، هنگامی که کالا در کانتینر حمل می‌شود، فروشنده هنگامی که کالا را به محوطه کانتینر در بندر طبق دستورالعمل‌های حمل‌کننده تعیین‌شده توسط خریدار یا حمل‌کننده کالا ارسال می‌کند، کنترل کالا را از دست می‌دهد، پس از آن، کالاها در واقع توسط حامل تعیین شده و توسط خریدار یا حمل و نقل، کنترل می‌شود (Shang, 2024: 272). این تقسیم‌بندی شفاف ریسک‌ها از بروز سوءتفاهمات جلوگیری کرده و طرفین را از زمان شروع مسئولیت‌ها آگاه می‌کند.

-تطابق با تغییرات تکنولوژیکی و تحولات جهانی

اینکوترمز با انعطاف‌پذیری بالا در تطابق با تحولات جهانی و پیشرفت‌های تکنولوژیکی به‌طور منظم توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی بازمینی و به‌روزرسانی می‌شود. نسخه‌های جدید اینکوترمز توجه بیشتری به استفاده از داده‌های الکترونیکی و اسناد دیجیتال دارند که فرایندهای تجاری را تسهیل می‌کند. همچنین، شرایط لازم برای حمل و نقل ترکیبی در این نسخه‌ها شفاف شده است. این تحولات به تجار کمک می‌کند فرایندهای خود را سریع‌تر و هماهنگ‌تر با شرایط جهانی پیش ببرند. به‌روزرسانی‌های اینکوترمز باعث می‌شود که قراردادهای بین‌المللی به‌روز و کارآمد باقی بمانند.

-تنظیم فرایندهای گمرکی

تنظیم فرایندهای گمرکی یکی از جنبه‌های اساسی اینکوترمز است که به کاهش مشکلات و تأخیرات در ترخیص کالا کمک می‌کند. اینکوترمز با مشخص کردن

طرفین کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی بهتری برای مدیریت خطرات خود داشته باشند و از بروز ابهام جلوگیری می‌کند.

- پیشگیری از اختلافات و تفسیرهای متعدد

اینکوترمز با تعیین شرایط واضح و استاندارد، از اختلافات حقوقی و تفسیرهای متعدد جلوگیری می‌کند. تفاوت‌های مختلفی در تجارت بین‌المللی می‌تواند منجر به سوءتفاهم‌ها شود، اما اینکوترمز یک زبان مشترک جهانی برای طرفین فراهم می‌آورد. اینکوترمزهای ۲۰۲۰ اطلاعات زیادی را در مورد عملکرد یک تجارت، به ویژه برای حمل و نقل، منتقل می‌کند، با این حال، قوانین داخلی در مورد نحوه و مکان بیان این اطلاعات متعارض هستند (Davis, Vogt, 2021: 26). استفاده از این اصطلاحات باعث شفافیت در شرایط حمل‌ونقل و تقسیم مسئولیت‌ها می‌شود. این استانداردها به کاهش احتمال اختلافات حقوقی و تجاری کمک کرده و ریسک دعاوی را به حداقل می‌رسانند.

- تسهیل در مذاکرات تجاری

اینکوترمز با ارائه شرایط استاندارد و شفاف، فرایند مذاکرات تجاری را ساده‌تر و کارآمدتر می‌کنند. طرفین قرارداد می‌دانند که مسئولیت‌ها و هزینه‌ها به‌طور دقیق و روشن مشخص شده است، که این امر از نیاز به تفسیرهای پیچیده جلوگیری می‌کند. شرایطی مانند اف‌اوبی و سی‌آی‌اف باعث می‌شود طرفین به راحتی توافق کنند و مذاکرات سریع‌تر انجام شوند.

- حفظ منافع مالی و تجاری طرفین

اینکوترمز با تقسیم دقیق مسئولیت‌ها، هزینه‌ها و ریسک‌ها، به طرفین قرارداد اطمینان می‌دهد که منافع مالی‌شان به‌طور عادلانه حفظ شده و از ضررهای غیرمنتظره جلوگیری می‌شود. شرایطی مانند ای‌ایکس‌دبلیو و سی‌اف‌آر مسئولیت‌ها و هزینه‌های حمل، بیمه و گمرک را به‌طور شفاف بین طرفین تقسیم می‌کنند. این شفافیت به طرفین

مسئولیت‌ها و الزامات گمرکی، شفافیت لازم برای تسهیل فرایند ترخیص کالا را فراهم می‌آورد. نسخه‌های جدید اینکوترمز مسئولیت‌ها در خصوص اسناد گمرکی و نحوه ترخیص کالا از گمرک را دقیق‌تر توضیح می‌دهند. به‌عنوان مثال، در شرایط افس‌ای، فروشنده باید اسناد مربوط به حمل و نقل را در اختیار خریدار قرار دهد، در حالی که در ای‌ایکس‌دبلیو، تمامی هزینه‌ها و فرایندهای گمرکی بر عهده خریدار است.

۲. حفظ حقوق طرفین قرارداد توسط اینکوترمز

اینکوترمز نقش بسیار حیاتی در حفظ حقوق طرفین قراردادهای بین‌المللی ایفا می‌کند. در ادامه با استناد به اسناد سازمان توسعه تجارت به بیان تقسیم‌بندی روش‌هایی که اینکوترمز در حفظ حقوق طرفین قرارداد نقش دارد، اشاره می‌کنیم:

- تعیین دقیق مسئولیت‌ها و تعهدات

اینکوترمز با تعیین دقیق مسئولیت‌ها و تعهدات طرفین در فرایند حمل و نقل کالا، از بروز سوءتفاهم‌ها و اختلافات جلوگیری می‌کند. در شرایط اف‌اوبی، مسئولیت تحویل کالا به خریدار زمانی آغاز می‌شود که کالا روی کشتی بارگیری شود، در حالی که در سی‌آی‌اف، فروشنده مسئول هزینه‌های حمل و بیمه تا مقصد است. این تقسیم‌بندی دقیق مسئولیت‌ها به شفافیت کمک کرده و از بروز تعارضات و تفسیرهای اشتباه جلوگیری می‌کند.

- تقسیم ریسک‌ها بین طرفین

اینکوترمز زمان و نقطه انتقال ریسک از فروشنده به خریدار را به‌طور دقیق مشخص می‌کند. در شرایط اف‌اوبی، ریسک پس از بارگیری کالا روی کشتی به خریدار منتقل می‌شود، در حالی که فروشنده مسئول حمل کالا تا بندر مبدأ است. در شرایط سی‌آی‌اف، فروشنده نه تنها مسئول حمل، بلکه مسئول بیمه کالا نیز می‌باشد و ریسک تا رسیدن کالا به مقصد بر عهده اوست. این تقسیم‌بندی دقیق ریسک‌ها به

حقوقی کمک کرده و فرایندهای تجاری را تسهیل می‌کنند. پس اینکوترمز تجارت جهانی را با هم‌راستایی با استانداردهای جهانی و حفاظت از حقوق طرفین در برابر ریسک‌ها تسهیل می‌کنند.

چالش‌های قانونی و اجرایی در ایران

۱. چالش‌های قانونی (بررسی موانع قانونی پیش روی پیاده‌سازی اینکوترمز در نظام حقوقی ایران)

پیاده‌سازی اینکوترمز در نظام حقوقی ایران با چالش‌ها و موانع قابل توجهی روبه‌رو است که برخی از این موانع در زیر مورد بررسی قرار گرفته است:

الف) ناسازگاری قوانین داخلی با اصول بین‌المللی

بسیاری از مقررات داخلی مرتبط با حمل‌ونقل، گمرک و بیمه در ایران با اصول و استانداردهای بین‌المللی مانند اینکوترمز هماهنگی ندارد. این ناهماهنگی‌ها می‌تواند اجرای درست و دقیق اینکوترمز را دچار چالش کند. به‌ویژه، قوانین موجود برای شفاف‌سازی مسئولیت‌ها، تقسیم ریسک‌ها و هزینه‌ها با استانداردهای بین‌المللی مغایرت دارد و این امر نیازمند اصلاحات قانونی در سطح کلان است. به طور مثال، در قوانین تجارت بین‌الملل، تأکید بر استفاده از روش‌های جایگزین حل اختلاف مانند داوری و میانجی‌گری برای تسریع در رسیدگی و کاهش هزینه‌ها وجود دارد. در مقابل، قانون امور گمرکی ایران مصوب ۱۳۹۰، در ماده ۱۴۴ به تشکیل کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی اشاره دارد که یک مرجع داخلی است و ممکن است فرایند رسیدگی در آن طولانی‌تر و کمتر انعطاف‌پذیر باشد. این تفاوت می‌تواند منجر به ناهماهنگی در حل‌وفصل اختلافات تجاری بین‌المللی شود.

ب) عدم شفافیت در قانون‌گذاری

قوانین و مقررات تجاری ایران، به‌ویژه در زمینه تجارت بین‌المللی، به‌طور عمده مبهم و فاقد چارچوب روشن برای کاربرد اینکوترمز هستند. فقدان قوانینی که بتوانند به‌طور

کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی مالی دقیق‌تری انجام دهند و از مشکلات آینده جلوگیری کنند.

-تأمین حقوق قانونی و مستندات

اینکوترمز با تعیین الزامات مستندات، حقوق قانونی طرفین قرارداد را تأمین می‌کند و امکان اثبات شرایط تحویل، بیمه و جزئیات معامله را فراهم می‌آورد. مستنداتی مانند بارنامه و اسناد بیمه به‌عنوان شواهد معتبر در صورت بروز اختلافات حقوقی استفاده می‌شوند. این مستندات کمک می‌کنند تا حقوق طرفین به‌طور کامل حفظ و از بروز مشکلات قانونی جلوگیری شود.

-تسهیل در ترخیص کالا

اینکوترمز با مشخص کردن مسئولیت‌ها در مورد هزینه‌های گمرکی و مالیات‌ها، فرایند ترخیص کالا را ساده‌تر می‌کند. در دی‌دی‌پی، فروشنده مسئول ترخیص کالا و پرداخت هزینه‌ها است، در حالی که در ای‌ایکس‌دبلیو این مسئولیت بر عهده خریدار است.

-مشخص بودن ضوابط حمل و نقل

استفاده از اینکوترمز مانند سی‌آی‌اف و اف‌اوبی شرایط حمل و نقل را به‌طور شفاف مشخص کرده و اطمینان می‌دهد که کالا تحت بهترین شرایط منتقل می‌شود. در سی‌آی‌اف، فروشنده مسئول تهیه بیمه برای کالا است، در حالی که در اف‌اوبی خطرات حمل و نقل از زمان تحویل کالا به کشتی به خریدار منتقل می‌شود. پیشنهاد می‌شود اینکوترمز اف‌اوبی در مورد حمل و نقل کانتینری استفاده نشود؛ زیرا در این روش حمل و نقل، وضعیت ظاهری کالا یا بسته بندی پس از بارگیری در کشتی قابل بررسی نیست (Gerard, Lajoinie, 2023; 4).

-حمایت از تجارت جهانی و تنوع قراردادهای

اینکوترمز با ایجاد شفافیت در قراردادهای بین‌المللی، به تجار کمک می‌کند تا مسئولیت‌ها و ریسک‌ها را به‌طور دقیق تعیین کنند و از مشکلات حقوقی احتمالی جلوگیری کنند. این استانداردها به کاهش سوءتفاهم‌ها و اختلافات

صریح و جامع استفاده از این اصطلاحات بین‌المللی را در نظام حقوقی ایران ساماندهی کنند، مانع از استفاده بهینه از این ابزارهای حقوقی در قراردادهای بین‌المللی می‌شود.

ج) مشکلات حقوقی در قراردادها

استفاده از اینکوترمز در قراردادها ممکن است با برخی اصول حقوق داخلی ایران، به‌ویژه در زمینه مسئولیت‌ها و تعهدات، تضاد پیدا کند. ممکن است مفاهیم مرتبط با انتقال ریسک‌ها، زمان و مکان تحویل کالا و مسئولیت‌های گمرکی با مفاهیم حقوقی داخلی همخوانی نداشته باشند و این موضوع نیازمند تطبیق و بازنگری در قوانین داخلی است. به طور مثال طبق ماده ۳۷۵ قانون مدنی ایران، مبیع باید در محلی تسلیم شود که عقد بیع در آنجا واقع شده است، مگر اینکه عرف و عادت مقتضی تسلیم در محل دیگر باشد و یا در ضمن بیع محل مخصوصی برای تسلیم معین شده باشد؛ درحالی که در هریک از اینکوترمزهای ۲۰۲۰ محل تحویل متفاوت است. در این حالت، اگر طرفین معامله رابطه تجاری طولانی مدتی داشته و مکرراً از اینکوترمز برای تعریف شروط تجاری مورد استفاده در قرارداد قبلی خود استفاده کرده باشند، حتی اگر اینکوترمز در معامله اخیر تصریح نشده باشد، می‌توان آن را به عنوان بخشی از توافق ضمنی طرفین استنتاج کرد (باقری، رستم‌زاد اصل، عزیزی، ۱۳۹۵: ۱۱).

د) محدودیت‌های ارزی و تحریم‌ها

مشکلات ارزی و تحریم‌های بین‌المللی بر مبادلات تجاری ایران تأثیرات منفی می‌گذارند و مانع از بهره‌برداری کامل از مزایای اینکوترمز می‌شوند. این تحریم‌ها به‌ویژه در زمینه انتقال وجوه، تأمین ارز و پرداخت‌های بین‌المللی، اجرای برخی از اصطلاحات اینکوترمز مانند سی‌اف‌آر و سی‌آی‌اف را با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو می‌کنند. قطعنامه‌های شورای امنیت از جمله قطعنامه ۱۸۰۳ شورای امنیت، تنها حق بازرسی کشتی‌های ایرانی را بدون رضایت دولت ایران در محدوده بندرها برای کشورها شناخته است، اما تحریم‌های آمریکا با اعطای اختیارات فراسرزمینی به اتباع

آمریکا، امر بازرسی و توقیف معاملات و... را به خارج از محدوده مرزهای آمریکا گسترش داده است (درگاهی، خوارزمی، ۱۴۰۲: ۲۰).

۱-۱. عدم هماهنگی با قوانین داخلی

عدم تطابق اینکوترمزها با قوانین داخلی ایران به دلیل تفاوت‌های ساختاری و رویکردهای حقوقی موجود است. قوانین گمرکی ایران با مفاهیمی همچون تحویل کالا، تقسیم هزینه‌ها و مسئولیت‌ها که در اینکوترمزها مشخص شده، همخوانی ندارد. ناسازگاری قوانین داخلی ایران با اصول بین‌المللی اینکوترمز به مشکلات مختلفی منجر می‌شود که برای رفع این مشکلات، اصلاح و تطبیق قوانین داخلی با اصول بین‌المللی ضروری است:

الف) تعریف مسئولیت‌ها

در اینکوترمز، وظایف فروشنده و خریدار به‌طور واضح مشخص است، در حالی که در قوانین ایران، مفاهیمی مانند تحویل کالا یا انتقال خطر به‌طور دقیق تعریف نشده‌اند. مثلاً در ماده ۳۸۳ قانون مدنی ایران به طور کلی موضوع «انتقال مالکیت» را اشاره و بیان می‌کند: «انتقال مالکیت به وسیله قرارداد انجام می‌شود و هرگونه محدودیت یا شرطی که در انتقال مالکیت ذکر شده باشد، معتبر است». این ماده نشان می‌دهد که قوانین داخلی ایران در مورد مالکیت و تحویل کالا بیشتر بر اساس قراردادهای و شرایط خاص تنظیم شده‌اند تا چارچوب‌های استاندارد مانند اینکوترمز که وظایف هر طرف را با وضوح تعریف می‌کند. این عدم وضوح می‌تواند مشکلاتی را در زمینه حل اختلافات و تعیین مسئولیت‌ها به وجود آورد و نیاز به اصلاحات و تطابق‌های قانونی را بیشتر نمایان می‌کند.

ب) قوانین گمرکی

رویه‌های گمرکی داخلی غالباً با اصول جهانی اینکوترمز، مانند تسویه هزینه‌ها یا مستندات حمل همخوانی ندارند. به عنوان مثال، ماده ۱۳ قانون امور گمرکی جمهوری اسلامی ایران به طور خاص به ضرورت ارائه اطلاعات و مستندات

– تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی

یکی از چالش‌های عمده در زمینه تجارت بین‌المللی، تأثیر تحریم‌های اقتصادی و مالی بر کشورهایمانند ایران است. به دلیل تحریم‌ها، شرکت‌های بین‌المللی ممکن است نتوانند به تعهداتی که در قراردادهای خود با شرکت‌های ایرانی منعقد کرده‌اند، عمل نمایند. به طور مثال، در پرونده "NIOC v. Italy"، اختلاف بین شرکت ملی نفت ایران (NIOC) و شرکت ایتالیایی Snamprogetti بر سر عدم اجرای قراردادهای نفتی ایران در دوران تحریم‌ها بود. شرکت Snamprogetti به دلیل تحریم‌های بین‌المللی قادر به ادامه فعالیت‌های خود در ایران نبوده و اجرای پروژه‌ها متوقف شد. دیوان دآوری بین‌المللی اعلام کرد که شرایط تحریم‌ها به‌عنوان عواملی خارج از کنترل Snamprogetti شناخته می‌شود و نمی‌تواند به طور کامل به تعهدات خود عمل کند. با این حال، دیوان حکم داد که Snamprogetti باید بخشی از خسارت‌های ناشی از عدم اجرای قرارداد را جبران کند؛ به ویژه به دلیل عدم اطلاع‌رسانی مناسب به NIOC. این پرونده نشان‌دهنده تأثیر تحریم‌ها بر اجرای قراردادهای و نحوه برخورد با مشکلات حقوقی و تجاری در شرایط خاص است (آرای دیوان دآوری بین‌المللی، ۱۳۸۷).

– تفاوت‌های حقوقی و قراردادی

به دلیل وجود برخی قوانین خاص داخلی، ایران ممکن است با تفاوت‌هایی در نحوه اجرای اینکوترمز روبه‌رو شود. این تفاوت‌ها می‌توانند در مواقع بروز اختلافات بین طرفین قرارداد، مسائل حقوقی و بیمه‌ای پیچیده‌ای را به وجود آورند. به طور مثال، در پرونده «NIOC v. Snamprogetti»، مسئله بیمه به عنوان یک موضوع حیاتی مطرح شد. طبق قرارداد سی‌آی‌اف، Snamprogetti موظف بود بیمه حمل و نقل و کالا را تأمین کند، اما به دلیل تحریم‌ها و شرایط خاص بازار ایران، از تأمین بیمه مناسب خودداری کرد. این عدم تأمین بیمه باعث عدم پوشش لازم برای کالاها و خدمات شد که به نفع NIOC نبود. دیوان دآوری مسئولیت

مربوط به کالاهای وارداتی می‌پردازد: «واردکنندگان موظف هستند هنگام ترخیص کالا، اظهارنامه گمرکی و سایر مدارک لازم را همراه با کالا ارائه نمایند». این ماده نشان می‌دهد که قوانین گمرکی ایران بر روی الزامات خاص واردکنندگان تأکید دارد و ممکن است مستندات و اطلاعات لازم برای ترخیص کالا بیشتر از آنچه در اینکوترمز مشخص شده، باشد. این تفاوت در الزامات مستندات می‌تواند موجب تأخیر در ترخیص کالا و افزایش هزینه‌ها شود؛ به‌ویژه زمانی که فروشندگان بین‌المللی انتظار دارند که فقط طبق الزامات اینکوترمز عمل کنند.

(ج) حقوق بیمه و حمل‌ونقل

قوانین حمل‌ونقل داخلی و بیمه معمولاً با اصطلاحات و تعهدات تعریف‌شده در اینکوترمز سازگاری ندارند. به عنوان مثال، ماده ۱۵ قانون بیمه ایران بیان می‌کند که مخارجی که بیمه‌گذار برای جلوگیری از توسعه خسارت می‌نماید، بر فرض که منتج به نتیجه نشود، به عهده بیمه‌گر خواهد بود، اما هرگاه بین طرفین در موضوع لزوم مخارج مزبور یا میزان آن اختلافی باشد، به طریق مقرر در قرارداد یا به موجب مقررات عمومی، حل و فصل خواهد شد. این ماده می‌تواند منجر به تفسیرهای متفاوت و در نتیجه تأخیر در پرداخت خسارت‌ها شود، در حالی که در استانداردهای بین‌المللی، معمولاً رویه‌های مشخص‌تری برای این موارد وجود دارد که از بروز اختلافات جلوگیری می‌کند.

۲-۱. ناهماهنگی بین‌المللی و تحریم‌ها

تحریم‌ها و ناهماهنگی‌های بین‌المللی چالش‌های جدی در اجرای اینکوترمز در ایران ایجاد کرده‌اند. محدودیت‌ها در خدمات بیمه‌ای، سیستم‌های بانکی و خطوط حمل‌ونقل بین‌المللی، مشکلاتی چون افزایش هزینه‌ها و کاهش اعتماد شرکای تجاری به همراه داشته است. به‌ویژه در شرایط سی‌آی‌اف، فروشندگان ایرانی نمی‌توانند بیمه معتبر ارائه دهند. این مشکلات موجب بروز اختلافات و حتی رد قراردادهای تجاری می‌شود.

Snamprogetti را در نقض تعهدات بیمه‌ای اعلام کرد و حکم به جبران خسارت‌های واردشده به NIOC صادر کرد. این پرونده نشان‌دهنده اهمیت رعایت تعهدات بیمه‌ای در قراردادهای بین‌المللی و چالش‌هایی است که ممکن است به دلیل تحریم‌ها در این زمینه پیش آید.

۲. چالش‌های اجرایی: مسائل و مشکلات در اجرای عملی اینکوترمز از منظر کسب‌وکارها

اجرای عملی اینکوترمز در ایران با چالش‌هایی نظیر تحریم‌های اقتصادی، مشکلات در تأمین خدمات بیمه و حمل‌ونقل بین‌المللی، عدم آگاهی از این اصول، و تضاد میان قوانین داخلی و بین‌المللی روبه‌رو است. تحریم‌ها موجب محدودیت در همکاری با شرکت‌های بین‌المللی حمل‌ونقل و بیمه می‌شود و برخی شرایط اینکوترمز مانند دی‌دی‌پی و افس‌ای به دلیل مسائل قانونی و اجرایی در ایران دچار مشکلاتی می‌شوند. نوسانات ارزی، تورم و مشکلات بانکی نیز ریسک‌های مالی را افزایش می‌دهند. برای کاهش این مشکلات، آموزش اصول اینکوترمزها می‌تواند مؤثر باشد. آموزش صحیح این اصول باعث کاهش اختلافات قراردادی، مدیریت ریسک‌های تجاری و ارتقای توانمندی‌های تجاری شرکت‌ها می‌شود. با آگاهی از اینکوترمزها، شرکت‌ها قادر خواهند بود در مذاکرات و قراردادهای بین‌المللی بهتر عمل کنند و مشکلات اجرایی را کاهش دهند. روش‌های مختلفی برای آموزش این اصول وجود دارد که شامل دوره‌های تخصصی، وبینارها، منابع دیجیتال، سمینارها و همکاری با دانشگاه‌ها می‌شود. این روش‌ها به تسهیل تجارت بین‌المللی ایران و رفع موانع اجرایی کمک می‌کند و می‌تواند باعث بهبود وضعیت اقتصادی و تجاری کشور شود.

زیرساخت‌های حمل‌ونقل نقش مهمی در اجرای قراردادهای بین‌المللی دارند و بر عملکرد اینکوترمزها تأثیر می‌گذارند. ایران دارای بنادر مهمی همچون بندرعباس و چابهار است که برای اجرای اینکوترمزهایی مانند اف‌اوی و سی‌ای‌اف حیاتی هستند. با این حال، چالش‌هایی از جمله تحریم‌ها و نیاز به بهبود تجهیزات در بنادر وجود دارد. حمل‌ونقل جاده‌ای نیز با کیفیت نامناسب برخی جاده‌ها و

مشکلات در ناوگان روبه‌رو است. فرایند اصلی در اداره یک کسب و کار یا شرکت، لجستیک است. لجستیک مجموعه‌ای از فعالیت‌ها است که می‌تواند به صورت کالا، خدمات و سایر منابع باشد (Nurfauziah, Febrian, 2023: 253). حمل‌ونقل ریلی با شبکه گسترده‌ای به کشورهای همسایه متصل است، اما نیاز به نوسازی بیشتر دارد. حمل‌ونقل هوایی به دلیل محدودیت‌های تحریمی و هزینه‌های بالا با چالش مواجه است. فرایندهای گمرکی پیچیده و زمان‌بر؛ به‌ویژه در استفاده از اینکوترمزهایی مانند دی‌دی‌پی مشکل‌ساز هستند. انتخاب یک اصطلاح از گروه D مستلزم تعهدات و در نتیجه مسئولیت‌های بیشتری برای فروشنده است، در این صورت استفاده از متصدی حمل و نقل بدون استفاده از بیمه حمل و نقل اکیداً توصیه می‌شود (Fedi, 2020: 208). همچنین، استفاده از فناوری‌های نوین برای بهبود ردیابی و مدیریت حمل‌ونقل نیاز به توجه بیشتری دارد. برای تسهیل تجارت بین‌المللی و بهبود اینکوترمزها، سرمایه‌گذاری و توسعه زیرساخت‌ها ضروری است.

سازوکار الزامات قانونی و راهکارهای اجرایی جهت پیاده‌سازی

اجرای اصول اینکوترمز در ایران نیازمند رعایت الزامات قانونی و انطباق با قوانین داخلی است تا امنیت حقوقی در تجارت بین‌المللی فراهم شود. برای بهبود اجرای آن، باید رویکردی جامع و چندبعدی شامل ابعاد حقوقی، حمل‌ونقلی، اقتصادی و آموزشی اتخاذ شود. این رویکرد به تسهیل و بهینه‌سازی فرایندهای اجرایی اینکوترمز در ایران کمک خواهد کرد.

– پذیرش اصول اینکوترمز در قوانین ایران

اصول اینکوترمز به‌طور مستقیم در قوانین ایران ذکر نشده‌اند، اما به‌عنوان معیارهای بین‌المللی در تجارت بین‌المللی پذیرفته شده‌اند. قراردادهای تجاری که از اینکوترمز استفاده می‌کنند باید با قوانین داخلی ایران همخوانی داشته باشند. قوانین تجارت و قراردادهای مدنی

(ب) همکاری با نهادهای تجاری: همکاری با اتاق بازرگانی ایران و اتحادیه‌های تجاری به منظور توسعه برنامه‌های آموزشی گسترده برای کلیه اعضا و فعالان تجاری.

(ج) منابع آموزشی آنلاین: ایجاد پلتفرم‌های آنلاین و دوره‌های مجازی جهت دسترسی آسان‌تر و گسترده‌تر به منابع آموزشی مرتبط با اینکوترمزها.

– الزامات گمرکی و مقررات واردات و صادرات
رعایت قوانین گمرکی ایران در پذیرش اینکوترمزها الزامی است؛ به‌ویژه در شرایط دی‌ای‌پی و دی‌دی‌پی که طرفین باید مسئولیت پرداخت حقوق گمرکی و مالیات‌ها را بر عهده بگیرند. این مسائل باید با مقررات گمرکی جمهوری اسلامی ایران هماهنگ شوند. به‌عنوان مثال، در دی‌ای‌پی، فروشنده مسئول تکمیل فرایندهای گمرکی است، در حالی که در دی‌دی‌پی، فروشنده تمام هزینه‌ها و حقوق گمرکی را پرداخت می‌کند.

پیشنهادهای:

(الف) تنظیم دستورالعمل‌های ویژه: توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران برای تفسیر و اجرای اینکوترمزها در چارچوب قوانین داخلی.

(ب) تسهیل روند ثبت سفارش و ترخیص کالا: انحصاری شدن برای شرکت‌هایی که از اینکوترمزهای خاص استفاده می‌کنند.

– مشکلات و چالش‌های مرتبط با تحریم‌ها
تحریم‌های اقتصادی می‌توانند اجرای اینکوترمزها در ایران را با چالش‌هایی نظیر مشکلات در انتقال ارز و انجام پرداخت‌ها مواجه کنند. این تحریم‌ها به‌ویژه در زمینه حمل‌ونقل و انتقال پول تأثیرگذار هستند. به‌عنوان مثال، در شرایط سی‌آی‌اف، مشکلاتی در پرداخت‌های مربوط به حمل و بیمه ممکن است ایجاد شود.

پیشنهادهای:

(الف) آموزش قوانین تحریمی: برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای فعالان اقتصادی در زمینه نحوه

ایران به‌طور غیرمستقیم به مسائل مربوط به مسئولیت‌ها، ریسک‌ها و انتقال مالکیت کالا اشاره دارند.

پیشنهادهای:

(الف) هماهنگی قوانین گمرکی: تلاش در جهت هم‌راستایی و هماهنگ‌سازی قوانین گمرکی ایران با استانداردهای بین‌المللی به منظور تسهیل فرایندهای گمرکی.

(ب) پذیرش و اجرای کنوانسیون‌های بین‌المللی: پذیرش و اجرای قراردادهای بین‌المللی بر اساس کنوانسیون‌های جهانی معتبر در ایران.

(ج) اصلاح قوانین داخلی: تطبیق و به‌روزرسانی قوانین داخلی ایران؛ به‌ویژه در زمینه‌های بیمه، حمل‌ونقل و ترخیص کالا با مفاد اینکوترمزها.

– آگاهی از تفاوت‌های حقوقی بین‌المللی و داخلی
یکی از چالش‌های پذیرش اینکوترمزها در ایران، تفاوت‌های حقوقی میان قوانین بین‌المللی و داخلی است. اینکوترمزها مخصوص شرایط بین‌المللی طراحی شده‌اند و در برخی موارد با قوانین داخلی ایران، مانند مسئولیت بیمه کالا، تفاوت دارند. به این ترتیب، با تقسیم بندی قلمرو ماده ۹۶۸ قانون مدنی ایران به دو بخش قلمرو شکلی و قلمرو ماهوی استدلال شد که ولو آنکه ماده ۹۶۸ قانون مدنی امکان تعیین قانون خارجی به مثابه یک سیستم یا نظام حقوقی بر تعهدات قراردادی منعقد در ایران را نفی کند (قلمرو شکلی)، نافی تعیین مجموعه قوانین یا تعیین نظام‌های حقوقی خودانسجام همچون «یونی دروایت» و «یوسی پی» و «اینکوترمز» نیست (قلمرو ماهوی) و تعیین این دسته مقررات و قوانین از حکم ماده ۹۶۸ قانون مدنی ایران تخصصاً خارج است (اهالی آباده، طباطبایی‌نژاد، ۱۳۹۷: ۵۳۹).

پیشنهادهای:

(الف) برگزاری دوره‌های تخصصی: فراهم آوردن دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های حرفه‌ای در خصوص اصول و کاربردهای اینکوترمز برای تجار، وکلای تجاری و مقامات گمرکی به منظور افزایش سطح آگاهی و توانمندی‌ها.

حل اختلاف از طریق مذاکره یا میانجی‌گری؛ به ویژه در قراردادهای بلندمدت، می‌تواند روابط تجاری را حفظ کند و از هزینه‌های حقوقی جلوگیری نماید.

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که بیان شد، اینکوترمز ۲۰۲۰ به‌عنوان یک چارچوب استاندارد بین‌المللی، با تعیین دقیق مسئولیت‌ها، هزینه‌ها و خطرات مرتبط با حمل و نقل کالا، شفافیت و امنیت حقوقی را در قراردادهای تجاری افزایش داده است. همچنین با اعمال تغییرات مهم در نسخه ۲۰۲۰، مانند جایگزینی اصطلاح دی‌ای‌تی با دی‌پی‌یو، تأکید بر استفاده از اسناد الکترونیکی و شفاف‌سازی مسئولیت‌های بیمه و حمل و نقل، از بروز اختلافات جلوگیری کرده و نشان‌دهنده تلاش برای هماهنگی با نیازهای امروزی تجارت جهانی است. با این حال، اجرای این قواعد در ایران با چالش‌های زیادی روبه‌رو است. ناسازگاری قوانین داخلی با اصول بین‌المللی، تحریم‌های اقتصادی، ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل و گمرکی و کمبود آگاهی کافی فعالان تجاری از مفاد اینکوترمز، از جمله موانع اصلی در اجرای اینکوترمزها هستند که در این تحقیق راهکارهای مناسبی به جهت رفع حداکثری موانع ارائه شد. برای مثال، عدم همخوانی قوانین گمرکی ایران با مفاهیم اینکوترمز مانند انتقال خطر و مسئولیت‌های تحویل کالا. راهکارهای مؤثری که برای بهبود این وضعیت ارائه شد، اصلاحات ساختاری در قوانین داخلی و هماهنگی بیشتر با استانداردهای بین‌المللی است. یکی دیگر از راهکارهای مؤثر، آموزش فعالان تجاری، وکلا و مسئولان گمرکی درباره اصول اینکوترمز و مزایای آن می‌باشد که سبب افزایش آگاهی و کاهش اختلافات است. همچنین، توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل، بهبود فرایندهای گمرکی و استفاده از فناوری‌های نوین مانند اسناد الکترونیکی می‌تواند به کارآمدتر شدن تجارت بین‌المللی کمک کند. علاوه بر همه این موارد، در این تحقیق آشکار شد که تا زمانی که رکن حل اختلاف کارآمد، مانند داوری

رعایت قوانین تحریمی و حفظ منافع تجاری در شرایط تحریمی.

ب) سازمان‌های حمایتی: ایجاد سازمان‌های حمایتی برای کمک به صادرکنندگان و واردکنندگان در راستای رعایت قوانین تحریمی و استفاده از راهکارهای جایگزین.

– اختلافات و حل و فصل دعاوی

در اجرای اینکوترمزها، تعیین مرجع حل و فصل اختلافات از مسائل حقوقی مهم است. در صورت بروز اختلاف، باید شیوه‌های حل و فصل مانند داوری طبق کنوانسیون ۱۹۵۸ نیویورک مشخص شود. همچنین، انتخاب مرجع قضائی معتبر برای ارجاع اختلافات به دادگاه‌ها در قرارداد باید ذکر گردد. در مراجع داوری نیز سعی می‌شود چنانچه کنوانسیون بیع بین‌المللی کالا و یا هریک از قوانین نمونه آنیسترال بر قرارداد حاکم باشد، مطابق آن اتخاذ تصمیم نمایند و در صورتی که هیچ یک از قواعد و کنوانسیون‌های بین‌المللی نتوانند قواعد خود را بر آن اعمال نمایند، از طریق عرف تجاری – بازرگانی و یا در نهایت قواعد حقوقی داخلی که صلاحیت اعمال بر قرارداد را دارند اقدام به حل و فصل قضیه نمایند (رنجبرزاده، ۱۳۹۹: ۶۴).

پیشنهادهای:

الف) درج شرط داوری: طرفین می‌توانند در قراردادهای خود شرط داوری بین‌المللی را بر اساس قواعد مؤسسات معتبری مانند اتاق بازرگانی بین‌المللی یا آنیسترال^۱ درج کنند.

ب) مراکز داوری تجاری: استفاده از مراکز داوری منطقه‌ای مانند مرکز داوری تهران می‌تواند گزینه‌ای مناسب برای شرکت‌های ایرانی باشد.

ج) کمیته حل اختلاف: پیش از ارجاع اختلافات به داوری یا دادگاه، طرفین می‌توانند کمیته‌ای متشکل از نمایندگان خود و یک متخصص بی‌طرف تشکیل دهند تا اختلافات را بررسی و راهکارهایی برای حل آن ارائه دهد.

1. UNCITRAL: (United Nations Commission on International Trade Law)

پایدار کشور کمک می‌کند. این امر نیازمند همکاری نهادهای دولتی، بخش خصوصی و جامعه بین‌المللی برای ایجاد محیطی مناسب برای تجارت جهانی است.

«هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است».

بین‌المللی، در مسئله اینکوترمز دخالت نداشته باشد، همچنان تنش در اجرای این اصطلاحات وجود خواهد داشت. در نهایت، پذیرش و اجرای مؤثر اینکوترمز ۲۰۲۰ نه تنها خطرات تجاری را کاهش می‌دهد، بلکه رقابت‌پذیری ایران در بازارهای جهانی را افزایش داده و به رشد اقتصادی

References

- Ahali Abadeh, M.; Tabatabaei Nejad, S. M. (2018). "The effect of Article 968 of the Civil Code on contractual dispute resolution clauses in the current judicial system: Comparative law approaches". *Comparative Legal Studies Journal*, 2(26), pp. 521–543. (in Persian)
- Aksöl, G. (2021). "An evaluation on Incoterms 2020 in the context of risk management in international trade". *Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 23(2), pp. 209–224.
- Amiri, D. (2023). *Die Incoterms: Historischer Hintergrund, rechtliche Grundlagen und der Entwicklungsprozess von der Gegenwart bis zu den Anfängen*. Dresden: Technische Universität Dresden.
- Babaei, M.; Haji Ali Akbari, F.; Lotfi Zadeh, F.; Farhamandian, A. (2023). "Optimal combination of delivery points, risk transfer, and cost transfer in international trade with emphasis on Incoterms 2020". *International Business Management Journal*, 21(26), pp. 83–119. (in Persian)
- Bagheri, M.; Rostamzad Asl, S.; Azizi, N. (2016). "The role of trade usages in international trade: The interaction between the CISG and Incoterms rules". *Legal Research Journal*, 30, pp. 7–32. (in Persian)
- Catuk, C. (2022). "Analysis of Incoterms 2020 delivery forms and comparison with 2010". *Social, Human and Administrative Sciences Journal*, pp. 641–649.
- Catuk, C. (2022). "INCOTERMS 2020 TESLİM ŞEKİLLERİNİN ANALİZİ VE 2010 İLE MUKAYESESİ". *SOSYAL, BEŞERİ VE İDARI BİLİMLER ALANINDA*, pp. 641–649.
- Dargahi, H.; Kharazmi, L. (2023). "Study of international maritime transport during international sanctions against the Islamic Republic of Iran with an approach to Incoterms rules and regulations". *Journal of Law and Modern Studies*, 10(14), pp. 59–86. (in Persian)
- Davari, A. (2016). *Rights and obligations of the parties in international sales with emphasis on Incoterms*. Tehran: Payame Noor University of South Tehran. (in Persian)
- Davis, J.; Vogt, J. (2021). "Incoterms 2020 and missed opportunities for the next version". *International Journal of Logistics Research and Applications*, 25(1), pp. 1–57.
- Doğan, Ö. (2020). "Incoterms 2020 and reporting within the scope of TFRS 15 customer contract revenue standard". *Journal of Accounting and Tax Applications*, 14, pp. 313–342.
- Fedi, L. (2020). "Incoterms 2020: Legal prophylaxis in the service of international sales". *Lamy Le Droit Maritime Français*, 822, pp. 204–211.
- Fišer-Šobot, S. (2021). "ICC rules for the use of domestic and international trade terms: Incoterms 2020". *Zbornik radova Pravnog fakulteta Nis*, 60, pp. 31–50.

- Groutel, E.; Gerard, J.; Lajoinie, M. (2023). *LES INCOTERMS 2020*. la Commission Matériau-Bois-Normalisation de l'ATIBT (ORIENTATIONS ET RECOMMANDATIONS SUR LES CONTRATS ET LES USAGES POUR LE COMMERCE INTERNATIONAL DES BOIS TROPICAUX).
- Groutel, E.; Gerard, J.; Lajoinie, M. (2023). *Les Incoterms 2020*. Paris: Commission Matériau-Bois-Normalisation de l'ATIBT.
- Huaman, M. (2020). *Main changes in Incoterms 2020*. LEX: Revista de la Facultad de Derecho y Ciencias Políticas, 18, p. 103.
- Istiyanto, B.; Soimun, A.; Navianti, D.; Rupaka, A.; Sadri, P. (2022). "Analisa Pengambilan Keputusan Incoterms 2020 pada Perusahaan Jasa Pengiriman". *Jurnal Teknologi Transportasi dan Logistik*. 3, pp. 29-38.
- Motavalli, A.; Kaftari, S. (2023). *Procedure for drafting international contracts* (Training contract writing in English) (with specialized glossary). Tehran: Majd Publications. (in Persian)
- Nurfauziah, R.; Febrian, T.; Ferry, R.; Fauzi, M. (2023). "Decision analysis of Incoterms in the shipment of spare parts by sea transportation at PT XYZ". *Journal Lebesgue: Journal Ilmiah Pendidikan Matematika, Matematika dan Statistika*, 4, pp. 252–260.
- Ranjbarzadeh, J. (2020). "Incoterms in international commercial law". *Ghanon Yar Journal*, 15(28), pp. 51–72. (in Persian)
- Shang, B. (2024). "Positive changes and remaining shortcomings of Incoterms 2020". *Frontiers in Business, Economics and Management*, 13, pp. 268–273.
- Shiroei, A. H. (2013). *International Commercial Law* (3rd ed.). Tehran: SAMT Publications. (in Persian)
- Vashaq, A.; Zare, A. (2020). "Foundations of responsibility transfer in Incoterms". *New Researches in Humanities Journal*, 27(65), pp. 201–210. (in Persian)